

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Uj községi üzem.

A községi üzemek sora nemsokára bővülni fog, ha a közbiztonság a tanácsnak erre vonatkozó javaslatát elfogadja. A főváros föl fog csapni *temetkező vállalkozónak*, a többi ügynök sorában meg fog majd jelenni a fővárosi ügynöke is, hogy bemutassa a hatósági temetés hat osztályának árszabását, s megalkuszik kivel-kivel társadalmi állása szerint. A cél, a mit a temetkezés hatósági intézésével el akarnak érni, valóban helyes. Budapesten annyira kegyeletlenné, üzletszerűvé és megbízhatatlanná lett a temetkezés módja, annyira elfajult e téren a féktelen és kiméretlen verseny, hogy valóban itt az ideje rendet csinálni. Közegészségi és nem utolsó helyen gazdasági okok is sürgőssé teszik, hogy a halottak ravatalozását és a temetőbe szállítását maga a hatóság végeztesse olcsó áron. Ma ugyanis a halottak eltakarítása valóságos üzérkedéssé vált, a mely nem ritkán a hozzátartozók megsemmisítésétől sem riad vissza.

Bécs városa már szerencsésen megoldotta ezt a kérdést és nem is bánta meg, hogy a rendezéshez hozzáfogott, mert már az első évben *hét millió korona haszna volt a hatósági temetkező vállalatnak*. Budapest, mint már megszokhattuk, csak a kiindulást fogadta el a külföldtől ezen a téren is, de máris siet kijelenteni a főváros készülő új javaslata, hogy *haszonra* nem fognak nálunk törekedni. A Városháza nem akarja követni Bécs példáját abban, hogy a temetkezés hatósági intézéséből illő jövedelme legyen a fővárosnak, a mi több millióra rugna akkor is, ha a kérdést a bécsi méltányos hatósági tarifa alapján oldanák meg. Budapest azonban túl akar tenni Bécsen is: neki nem kell haszon a halottakból. Ez sem az izlése, sem a — pénztára nem veszi be. A Városháza pénztára ugyanis színültig van állandóan, vagy ha még nincs, nemsokára így lesz az új drága *függőkölcsön* után, a mit a napokban szeretnének megkötni a legégetőbb szükségletek ellátására.

A gavallér Városháza azonban ezuttal sem akar a világ előtt uzsorásnak látszani, a ki mindenfelől pénzt csíhol. A főváros tehát úgy oldja meg ezt a kérdést is, hogy haszna belőle — csak másoknak legyen. A „mások“ alatt nem a nagyközönség értendő, melynek érdekét ezuttal is a lobogóra irták. Abból a haszonból, a mi a fővárost illetné, azok fognak részesedni, a kik ellen a főváros a hadjáratot meg akarja indítani. A temetés tehát a jövőben sem lesz olcsóbb, hiába ígérnek. A főváros ugyanis a kérdés rendezését úgy javasolja nyelben, hogy mindjárt az indulásnál az alapítás rengeteg költségbe kerülne és a tevékenykedést egy

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek			Osztályozás
	Szerző			Tárgy 614.61
	Cím	Uj községi üzem.		Hely
	Forrás:	Budapesti hírlap		Idő 1913
	Bp. (Hely)	1913 4/16 ¹⁰		Személy
		(Idő)	(Köt. v. füz.)	Helyszám

sereg egzisztencia sorsának atvállalásával kezdene meg. Így elkezdve a dolgot, természetes, hogy később joggal hivatkozhatna arra, hogy a hatósági temetés neki ennyi és ennyi kamatoztatást váró befektetett tőkéjébe és ennyi meg ennyi üzemi kiadásába van. Nem kívánhatja tehát senki, hogy az üzletre ráfizessen. Szóval, a jövőben nem a temetkező vállalkozókat fogják szidni, hanem a fővárost. Hát ezekből a községi üzemekből nem kérünk!

Mi is azt valljuk, hogy markoljon belé a főváros energikus kézzel a temetés hiénáinak üzletébe, rendszabályozza meg, még pedig az egyetlen célra vezető uton: *verseny támasztásával*. Mondja ám ki a főváros, hogy igenis, hasznot akar huzni ebből a kérdésből és a megoldást úgy készítse elő, hogy a közönség valóban jól járjon vele. Mert az, hogy haszon nem kell, csak frázis. Igenis, kell haszon és mi sem lehetünk kényesebbek Bécsnél, a mely gazdagabb város Budapestnél, tehát nincs is annyira rászorulva jövedelme szaporítására.

De nem is a haszontól félti magát Budapest, hanem a polgárságot félti ezuttal is attól, hogy valamely olcsón hozzájuthasson. Ezért hirdetik minden hasonló alkalommal, hogy nem kell haszon, mert a hasznot már az alapításnál elajándékozzák egyeseknek, s fedezni akarják magukat arra az esetre, ha a közvélemény később számonkérné, hogy

ezt vagy azt voltaképpen miért csinálták? Az ilyen számonkérésnél készen lesz majd a felelet: hiszen nem törekedtünk haszonra, örülünk, hogy nincs deficit.

Kérdjük azonban, miért fog belé a főváros egy kérdés rendezésébe, ha a helyzet javulását sem a maga, sem a köz hasznára nem érheti el? Most is ilyesmiről van szó. A főváros, a helyett, hogy valódi házi üzem megkezdésébe fogna, azzal akarja kezdeni, hogy egy meglévő magánvállalat részvényeiből 400.000 korona árat megvásárol egy *vidéki strohmantól*, a mely ezeket a *sokféle személyi és tárgyi kötelezettséggel megrakott*, tehát csekély értékű papirokat lehetetlen árért kínálja megvételre. Az illető temetkező-vállalatnak *huszonöt fiókja van Budapesten* beolvadt kisebb temetkező vállalatokból, vagyis előre ki sem számítható ballaszt, egész sereg egzisztenciális érdek kielégítése lenne a főváros legújabb házi üzemének kényszerű feladata. Ezen felül még egy csomó új tisztviselő állást is szervezne a főváros a hatóság új üzletének adminisztrálására, vagyis a javaslatban beigért aranykorszak, a mikor 30 koronáért lehet majd temetkezni Budapesten, a legendák országába tartozik.

Egyszóval: a fővárosnak megvan máris a módja a kérdés független és költségmentes rendezésére. Van ravatalozó helyisége a temetőkben, van kerületi adminisztrációja a kórházi és más halálozás nyilvántartására. Van fuvartelepe is a megfelelő személyzettel. Mindössze arra van még szükség, hogy néhány ezer koronás új beruházást csináljanak tíz kerületi telepen. Mi szükség van arra, hogy inficiált gáz-darpeiákra, ócska fogatokra és kizöldült fekete diszmagyarokra szerezzenek befolyást négyszázezer korona ára értéktelen *részvénytöbbség* megszerzésével. Nem, tisztelt Városháza, az ilyen naiv séfték korszakán már túl vagyunk!